

Можелянська Анна Валеріївна

аспірантка

Державного біотехнологічного університету

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-324-1-27>

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

В Україні існують усі необхідні передумови для забезпечення населення країни і світу якісними та доступними продуктами харчування. Чи не найкращі у світі родючі землі, сприятливі кліматичні умови, багатий історичний досвід і працездатність населення формують потужний потенціал аграрного сектору України. Пріоритетність розвитку аграрного сектору в національній економіці зумовлена винятковим значенням та незамінністю продукції сільського господарства в життєдіяльності людини і суспільства. Аграрний сектор є одним із основних бюджетоутворюючих секторів української економіки, має резерви для розширення експортного потенціалу країни, розвитку інших галузей, які постачають засоби виробництва чи споживають продукцію сільського господарства як сировину, реалізації підприємницьких ініціатив селян. Водночас «законсервованість» екстенсивного підходу до нарощування виробництва сільськогосподарської продукції не дозволяє здійснити якісний стрибок у його розвитку, максимально повно розкрити наявні конкурентні переваги. В умовах модернізації економіки України важливим є формування та реалізація державної аграрної політики, спрямованої на ефективне управління в галузі сільськогосподарського виробництва та землекористування, підтримку агро-виробництва, стимулювання інтеграційних процесів, формування передумов збереження та комплексного розвитку сільських територій і підтримки підприємницьких ініціатив на селі [1].

Основним питанням дослідження організаційно-економічного аспекту розвитку галузі тваринництва, присвячена значна кількість наукових праць провідних вчених таких як Юрченко А.Д., Кухарська Н.А., Собкевич О.В., Пархомець М.К., Касія Р.Л. [1–5].

Тваринництво – це комплекс взаємопов'язаних галузей сільського господарства. Воно забезпечує населення найбільш цінними продуктами харчування (м'ясо, молоко, яйця), промисловість – сировиною (шкіри, хутро, вовна, пух, перо), а рослинництво – органічними добривами.

Нестабільність соціально-економічної ситуації, низький рівень концентрації капіталу в аграрній сфері, диспаритет цін між сільськогосподарською продукцією і продукцією промисловості та його наслідки зумовили хронічні негаразди в цій галузі аграрного виробництва [2].

В процесі реформування аграрного сектору тваринництво України зазнало, на жаль, негативних змін. Масове скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин, зниження продуктивності, збитковість виробництва та погіршення якості продукції ставлять під загрозу національну продовольчу безпеку, знижується експортний потенціал країни та погіршується соціальна ситуація в сільській місцевості. Зважаючи на унікальні властивості галузі та провідне місце в структурі важливим є комплексне дослідження розвитку тваринництва, створення сприятливих інвестиційних умов та запобігання збитковості виробництва. Однією із найважливіших напрямів тваринництва є молочне скотарство, яке перебуває також у скрутному становищі та потребує якнайшвидшого реагування та відновлення.

У 2022 р. поголів'я корів в усіх категоріях господарств скоротилося на 13,1% – до 1,34 млн голів. Найбільших втрат поголів'я та виробництва галузь зазнала в перші місяці війни. Окупація територій і воєнні дії вплинули на те, що велика кількість поголів'я була просто знищена російськими загарбниками, ще частина господарств були змушені збувати за безцінь або за можливості перевозити в безпечніші регіони. Перебої в постачанні

кормів та ветеринарних препаратів, недостатня забезпеченість електроенергією, також мали вплив і на продуктивність корів, що у результаті призвело до скорочення валового виробництва [3].

Вважаємо, що одним із перспективних напрямів відновлення молочного скотарства є впровадження інноваційних технологій та підходів. Сучасний розвиток будь-якого підприємства, галузі, країни неможливий без впровадження та використання інновацій та техніко-технологічних рішень, оскільки рівень активізації останніх визначають загальний рівень конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Інновації у молочному скотарстві повинні бути спрямовані перш за все на збільшення продуктивності і розширення відтворення поголів'я молочної худоби; використання кращих світових і вітчизняних генетичних ресурсів; корінну модернізацію виробництва кормів, технології утримання тварин; технології доїння із залученням провідних технічних розробок; профілактики або впровадження ефективних і відносно недорогих схем лікування хвороб [5]. Всеохоплююче впровадження інновацій сприятиме підвищенню продуктивності праці, економії ресурсів, скороченню витрат та зниженню собівартості продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності виробництва, що робить галузь привабливою для інвестицій [4].

Таким чином, проведені дослідження визначають, що на сучасному етапі галузь тваринництва і молочне скотарство зокрема знаходяться на трансформаційному етапі та переживають важкі часи. Для того, щоб забезпечити у найближчій перспективі високо інтенсивний розвиток галузі необхідно інтенсивно імплементувати інновації, модернізувати тваринницькі приміщення, оновлювати ресурсні бази підприємств, підвищити їхню конкурентоспроможність на внутрішньому ринку. Реалізація такого підходу забезпечить стабільність і розвиток тваринництва та прибутковість виробництва тваринницької продукції.

Література:

1. Русан В.М., Собкевич О.В., Юрченко А.Д. Організаційно-економічні інструменти державної аграрної політики в Україні : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2012. 88 с.
2. Кухарська Н.А. Стратегування соціально-економічного розвитку регіону як нового підходу до розробки та реалізації стратегій регіонального розвитку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2019. Вип. 3. С. 22–28.
3. Державна служба статистики України. 2022. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/05/zb_tv_2021.pdf
4. Пархоμεць М.К., Уніят Л.М. Доходи галузей тваринництва та шляхи їх збільшення у аграрних підприємствах регіону. *Вісник ТНЕУ*. № 1. 2015. С. 49–62.
5. Касіян Р.Л. Економічна ефективність виробництва молока і напрями її підвищення. *Продуктивність агропромислового виробництва. Економічні науки*. 2013. Вип. 23. С. 78–85.